

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1944 kl. 12 m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion angående utredning om förstatligande av apoteksväsendet, däri inbegripet droghandeln och läkemedelsindustrien.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 242, har herr *Edberg* m. fl. hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning rörande ett förstatligande av apoteksväsendet, däri inbegripet droghandeln och läkemedelsindustrien, i syfte att åstadkomma en rationellare och ändamålsenligare organisation och om möjligt även ett förbilligande av läkemedlen.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen, som av andra kammaren hänvisats till dess andra tillfälliga utskott, har nämnda utskott inhämtat yttranden från medicinalstyrelsen, kommerskollegium samt karolinska mediko-kirurgiska institutets och veterinärhögskolans lärarkollegier. Dessutom hava följande organisationer beretts tillfälle att yttra sig nämligen: Svenska landstingsförbundet, Svenska stadsförbundet, Sveriges apotekarförbund, Sveriges farmaceutförbund, Sveriges tekniska apotekspersonals förbund, Sveriges läkarförbund, Svenska veterinärläkarföreningen och de farmaceutiska industrierna genom deras ombudsman. De inkomna yttrandena äro med undantag av yttrandet från veterinärläkarföreningen såsom bilagor fogade vid andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 8.

Av yttrandena framgår att motionen tillstyrkes av medicinalstyrelsen, landstingsförbundet, stadsförbundet och den tekniska apotekspersonalens förbund. Veterinärläkarföreningen tillstyrker utan närmare motivering utredning. I till medicinalstyrelsen inkommet yttrande från apotekens avgiftsnämnd tillstyrkes utredning utom beträffande apoteksväsendet; nämndens ordförande har i avgiven reservation förklarat sig anse motionen böra i sin helhet tillstyrkas. De farmaceutiska industrierna tillstyrka utredning i vissa delar. Apotekarförbundet, farmaceutförbundet och läkarförbundet förklara sig icke vilja motsätta sig utredning. Veterinärhögskolans lärarkollegium synes närmast vara för utredning.

Motionen avstyrkes däremot av kommerskollegium och karolinska institutets lärarkollegium samt i till kommerskollegium avgivet gemensamt yttrande av Stockholms handelskammare och Sveriges kemiska industrikontor.

Andra kammarens andra tillfälliga utskott har i sitt ovannämnda utlåtande nr 8 anfört följande:

Andra kammarens utskott.

»Av de inkomna yttrandena har utskottet bibringats den uppfattningen att åtskilligt skulle kunna vinnas för ett förbilligande av läkemedlen genom centralisering av varuinköp och tillredning av standardiserade hållbara läkemedel. En effektivare kontroll av läkemedelsindustriens prissättning synes även kunna tänkas medföra prisreducering framför allt i fråga om s. k. farmaceutiska specialiteter.

Centraliseringen av vissa delar av läkemedelstillverkningen och inköpen torde medföra, att hela apoteksväsendet kan behöva omorganiseras. Huruvida en dylik omorganisation kan genomföras inom den nu bestående ordningen för apoteksväsendet, anser sig utskottet icke kunna bedöma, men denna fråga bör göras till föremål för utredning i samband med övriga frågor. I medicinalstyrelsens yttrande framhålles, att jämväl den farmaceutiska undervisningens ordnande bör utredas, varom farmaceutiska institutet gjort framställning förra hösten, och att denna utredning bör samordnas med den i motionen påyrkade utredningen. Utskottet finner en sådan samordning praktisk.

Huruvida utredningen bör leda till ett förstatligande av läkemedelsindustrien, droghandeln och apoteksväsendet, anser sig utskottet icke nu vilja uttala sig om. Utskottet vill emellertid framhålla, att enligt dess mening förstatligande bör tillgripas, om utredningen ger vid handen, att detta skulle vara det lämpligaste. Först och främst bör emellertid en utredning ta sikte på läkemedlens förbilligande.

Utskottet får alltså hemställa, att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning av möjligheterna att förbilliga läkemedlen och att därvid även frågan om ett helt eller delvis förstatligande av läkemedelsindustrien, droghandeln och apoteksväsendet i syfte att åstadkomma en rationellare och ändamålsenligare organisation måtte uppmärksammas.»

Denna hemställan bifölls av andra kammaren.

Andra kammarens beslut.

Jämlikt 63 § riksdagsordningen har detta andra kammarens beslut delgivits första kammaren, som hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet. Utskottet ansluter sig till vad andra kammarens andra tillfälliga utskott anfört i sitt utlåtande över motionen och hemställer,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 11 maj 1944.

På utskottets vägnar:

IVAR EKSTRÖMER.

Närvarande: herrar *Ekströmer, Heüman, Anders Andersson, Nils Elowsson, Carl Eric Ericsson, Emil Petersson* och fru *Sjöström-Bengtsson*.

Reservation

av herrar *Ekströmer, Carl Eric Ericsson* och *Emil Petersson*, vilka ansett, att utskottet — med uteslutande av det stycke i andra kammarens utskotts motivering, som börjar med orden »Huruvida utredningen» och slutar med orden »läkemedlens förbilligande», men med biträdande av nämnda motivering i övrigt — bort hemställa,

att första kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning av möjligheterna att förbilliga läkemedlen och att därvid även frågan om läkemedelsindustriens, drog-handels och apoteksväsendets rationella organisation måtte uppmärksammas.